

אב ה'תשפ"א

יולי 2021

לכבוד:

מנהלי בתי-ספר היסודיים וחט"ב
מורי ורכזי תרבות יהודית-ישראלית
בחינוך הממלכתי

שלום רב,

חוזר מפמ"ר תרבות יהודית-ישראלית – ה'תשפ"ב

מנהלים ומורים יקרים, בשנה וחצי האחרונות חווינו תקופה מורכבת מבחינות רבות: רפואית, כלכלית, חברתית וחינוכית. תקופה זו – שעדיין נמשכת בחלקה – זימנה ומזמנת עבורנו, אנשי החינוך, אתגרים חינוכיים, ערכיים ופדגוגיים משמעותיים ולתחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית יש מקום מרכזי בהתמודדות עם אתגרי תקופה זו שכן הוא עוסק בשאלות ערכיות, בסוגיות של ערבות הדדית, בקשר, בזיקה ובשייכות לעם, למדינה, לארץ ולחברה האנושית בכלל. **אנו מבקשים לחזק את תחום הדעת ולתת לו מקום מרכזי בבתי הספר.**

אם לא יהיו התפתחויות חריגות, שנת תשפ"ב צפויה להיות שנה בה נחזור לשגרה (חלקית או מלאה). אם נשכיל ליישם את הידע, המיומנויות והתובנות שצברנו במהלך שנה זו, הן ברמת מטה המשרד והן ברמת בתי הספר, נוכל להביא את מערכת החינוך למקומות מקצועיים, רלוונטיים וטובים יותר.

אנחנו, צוות תרבות יהודית-ישראלית, נעשה כל שביכולתנו כדי לאפשר לכם, המנהלים והמורים לעשות זאת ולהמשיך להוביל למידה מגוונת, מעמיקה ורלוונטית: באמצעות צוות ההדרכה שלנו, אתר המקצוע, הצעות לגיוון דרכי ההוראה מרחוק ומקרוב, פיתוח מקצועי איכותי ורלוונטי, פעילות למידה חווייתית ובשלל פעולות נוספות.

אנחנו כאן עבורכם ועבור תלמידים, מחויבים לעשות ככל שניתן כדי להקל עד כמה שאפשר בהתמודדות עם אתגרי ההוראה, הלמידה וההערכה בצל מגיפת הקורונה.

משימות הערכה חלופית

במהלך השנים האחרונות התהווה תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית ובכל שנה נוספו לו נדבכים חדש: אתר מקצוע חדשני וייחודי, ספרי לימוד, השתלמויות מגוונות למורים ולמנהלים, פעילות חווייתית, יוזמות פדגוגיות, מינוי מורים מובילי תרבות ומורשת ועוד ועוד.

במהלך שנה"ל תשפ"א השלמנו את פיתוח **מאגר משימות הערכה חלופית בתרבות יהודית-ישראלית**. משימות אלו פותחו בשיתוף עם ראמ"ה (הרשות הארצית למדידה והערכה) והן ראשונות מסוגן במשרד החינוך: הערכה חלופית שתבצע באופן מקוון עם שלל כלים מתוקשבים שיעמדו לרשות המורה בבואו להעריך את תלמידיו. תוכלו לקרוא עוד על כך בהמשך חוזר זה.

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת
תרבות יהודית-ישראלית

מדינת ישראל
משרד החינוך

בנוסף, החל מהשנה האחרונה עומד לרשותכם, המורים, [כלי אינטראקטיבי](#) חדשני שפיתחנו ליצירת דפי מדרש הכולל טקסטים, סרטונים ותמונות, עבורכם ועבור תלמידיכם. אנו מזמינים ומעודדים אתכם להשתמש בכל זה בתהליכי ההוראה, הלמידה וההערכה של תחום הדעת.

אני מאחל לכולנו בהצלחה ומקווה ששנה"ל תשפ"ב תהיה בסימן בריאות וחזרה לשגרה.

תוכן העניינים:

(כדי לעבור למקום הרלוונטי במסמך יש לשים את הסמן על הכותרת הרצויה, ללחוץ ctrl וללחוץ על הכותרת)

- א. תכנית הלימודים ואופן הטמעתה 4
- ב. ספרי לימוד בתרבות יהודית-ישראלית 4
- ג. חומרי למידה והוראה 5
- ד. למידה בין-תחומית בכיתות א-ב: תרבות יהודית-ישראלית ועברית (חינוך לשוני) 5
- ה. עמיות יהודית (PEOPLEHOOD) 6
- ו. שעות ההוראה ומיקוד תוכנית הלימודים 6
- ז. משימות הערכה חלופית 7
- ח. העמקת החינוך היהודי-ישראלית בקרב מורי החינוך הממלכתי-יהודי 7
- ט. סל פעילויות חווייתיות מסובסדות 8
- י. מסלולים להכשרת מורים 8
- יא. פיתוח מקצועי: השתלמויות וימי עיון 9
- השתלמויות 9
- ימי עיון וסיורים לימודיים 12
- יב. אתרי אינטרנט 12
- יג. מדריכים ואנשי קשר 12

א. תכנית הלימודים ואופן הטמעתה

1. על תכנית הלימודים

תכנית הלימודים בתרבות יהודית-ישראלית כוללת היכרות עם ארון הספרים היהודי בכמה מעגלים, על פי ערכים מובילים מרכזיים בכל שנה. הערכים מתייחסים למעגלים השונים: **מעגל היחיד** – ערך כבוד האדם והחיים כערך עליון וסוגיות קיומיות הנוגעות לעולמו של היחיד; **מעגל המשפחה** – חשיבותו של התא המשפחתי וחשיבות הקשר בין הילד לבין הוריו; **מעגל הקהילה** – תשתית לטיפוח של ערכים שבהם דאגה לכלל, נתינה וערבות הדדית; **מעגל מדינת ישראל** – היכרות עם היצירה וההגות הצייונית והעמקה בתוכניהן, חיזוק וטיפוח הקשר והשייכות למדינת ישראל ולארץ ישראל, הכרה בכבודן ובזכויותיהן של קהילות שונות; **מעגל העם היהודי בתפוצות** – שימור הקשר עם יהודי העולם וחיזוק הזיקה לתרבות היהודית במהלך ההיסטוריה; **מעגל האנושות** – ערכי האדם באשר הוא והיחס הראוי שיש להעניק לזולת תוך שימת דגש על הגר והשונה.

כאמור, בבסיס תכנית הלימודים בכל שכבת גיל עומדים ערכים מובילים, והיא מאורגנת סביב שלושה מוקדי תוכן החוזרים מדי שנה בצורה ספיראלית, תוך יצירת רצף פדגוגי מכיתה א' ועד כיתה ט': א. יוצרים ויצירות בארון הספרים היהודי-ישראלי ב. סוגיות רלוונטיות מעולמם של התלמידים במעגלי חיים וחברה ג. לוח השנה היהודי-ישראלי.

בנוסף, תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית משקף את מגוון הקולות והקהילות ממזרח וממערב. **כאן** תוכלו לצפות בריכוז דוגמאות המשקפות את מורשת קהילות ישראל מארצות המזרח בתכנית הלימודים.

לעיון ולהעמקה בתכנית הלימודים ניתן לקרוא **כאן**.

ב. ספרי לימוד בתרבות יהודית-ישראלית

ספרי לימוד הם כלי עזר למורה ולתלמיד. ספרים שקיבלו אישור של משרד החינוך נמצאו מתאימים לתכנית הלימודים, אולם אנו ממליצים לכם לא לוותר על היכרות עם תכנית הלימודים ולהמשיך להתייחס אליה גם באמצעות תכנים נוספים ולא רק באמצעות ספר הלימוד. ספרי הלימוד המוצעים:

1. **כיתות ג-ח** - נכתבו ופורסמו ספרי לימוד על ידי גופים והוצאות שונות. תוכלו למצוא **כאן** את רשימת הספרים שאושרו על-ידי משרד החינוך.

2. **כיתה ט** - פרסמנו את חומרי הלמידה הבאים על פי תכנית הלימודים:

- **גיליונות "יחסים"** – על פי ציר התוכן: "אגדות וספרות חז"ל סביב היחס לזולת". גיליונות אלו, בצירוף המדריכים למורה, זמינים בחינם **באתר** המקצועי. לצד זה, ניתן לרכוש עותקים מודפסים של קובץ הגיליונות באמצעות חנויות ספרי הלימוד.

- ספר "להיות אדם" – על פי ציר התוכן: "ערכי חיים על פרשת דרכים".
הספר זמין בחינם באתר המקצוע, וניתן לרכוש ספרים מודפסים בחנויות ספרי הלימוד.

ג. חומרי למידה והוראה

1. אתר מלווה מקצוע: www.tarbuty.org.il

אתר האינטרנט שמלווה את תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית הוא אתר חדשני וייחודי מאוד. באתר זה תוכלו למצוא מעל 200 יחידות לימוד אינטראקטיביות על טקסטים נבחרים בשכבות הגיל השונות שכוללות עזרים למורה להוראת התכנים: חומרי העשרה, מערכי שיעור, רכיבים מתקשבים (משחקים, סרטונים ועוד), הצעות להפעלות ורכיבים נוספים שישמשו את המורה כעזרי הוראה במהלך השיעור. האתר ממשיך להתעדכן כל הזמן ואנו מזמינים אתכם להצטרף לרשימת הדיוור של האתר ולהישאר מעודכנים. (כדי להצטרף לרשימה עליכם להיכנס לאתר, ללחוץ על לשונית "רשימת תפוצה" בתפריט או "הצטרפו לעדכונים" בתחתית העמוד ולהירשם).

2. מהלך הוראה שנתי מוצע:

באתר המקצוע, ניתן למצוא בשכבות הגיל השונות מתווי הוראה שכוללים מהלך הוראה מוצע לשנת הלימודים.

3. המצפ"ן:

המצפ"ן הוא מפה אינטראקטיבית שפותחה על ידי צוות מדריכי תרבות יהודית-ישראלית בשנה האחרונה ומכנסת את המשאבים המרכזיים המסייעים לתהליכי ההוראה-למידה-הערכה של תחום הדעת. מטרתה לסייע בידים המורים להיערך באופן מיטבי לשנה"ל תשפ"ב ולהתמודד עם האתגרים וההזדמנויות שניצבים בפניכם בשנת זו, ביניהם: שילוב מיומנויות חברתיות-רגשיות (SEL), למידה בינתחומית, הערכה ועוד. תוכלו למצוא את המצפ"ן כאן.

ד. למידה בין-תחומית בכיתות א-ב: תרבות יהודית-ישראלית ועברית (חינוך לשוני)

דרך הלימוד בתרבות יהודית-ישראלית נשענת על מיומנויות של קריאה, כתיבה והבעה בעל-פה ועל עולם טקסטים עשיר. לכן יש נקודות השקה בין המקצוע תרבות יהודית-ישראלית לבין לימודי השפה העברית בבתי הספר היסודיים. בשני תחומי הדעת פותחו יחידות לימוד אינטראקטיביות משותפות המשמשות את מטרות שתי תוכניות הלימודים בכיתות א' וב' ומאפשרות למורה לעבות ולהעשיר כל אחת מהתוכניות באמצעות התוכנית האחרת. יחידות אלו מיועדות להילמד בשיעורי עברית ו/או תרבות יהודית-ישראלית. היחידות מפורסמות באתר המקצוע.

ה. עמיות יהודית (peoplehood)

עמיות יהודית, בהגדרתה הרחבה, נותנת ביטוי לכלל הזיקות המתקיימות בעולם היהודי. טיפוחה מתקיים על אינספור נתיבים בין ישראל לתפוצות, הכוללים את הלשון העברית, את נכסי הרוח שהתעצבו במשך אלפי שנים - בארץ ישראל ומחוצה לה - את ההבחנה בין זיכרון יהודי לבין היסטוריה יהודית, ואת גבולות הזמן היהודי במרחב הזמן הכללי.

אחת המטרות של תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית הינו העמקת הקשר בין היהודים בישראל לבין יהודי התפוצות ולכן נבחר תחום דעת זה להוביל את נושא העמיות במערכת החינוך הממלכתית.

לרשותכם 26 יחידות לימוד אינטראקטיביות מתוך תכנית הלימודים בתרבות יהודית-ישראלית בשכבות הגיל העוסקות בנושא העמיות. תוכלו למצוא אותן [כאן](#).

בנוסף, אנו מקיימים השתלמויות מגוונות בנושא זה, למורים ולמנהלים, כפי שתוכלו לראות בהמשך חוזר זה.

בזאת נפתח השער להטמעת הנושא בסדר היום הבית ספרי, ולסלילת נתיבים חינוכיים ממלכתיים מסדר חדש, בין ישראל לתפוצות. מוזמנים להצטרף [לחדר עמיות יהודית](#) בפייסבוק.

ו. שעות ההוראה ומיקוד תוכנית הלימודים

על פי הנחיות [תוכנית גפ"ן](#) לשנת תשפ"ב, הוראת תחום תתבצע באופן הבא:

ביסודי –

- חובת הוראה בכל אחת משכבות הגיל ב'–ו'. בשכבה א' הוראת התחום תהיה לבחירת בתי הספר.
- יש ללמד לפחות 70% מהחומר. ניתן למצוא [כאן](#) את טבלת המיקוד ליסודי.
- מרכיבי הגמישות בהוראת תחומי הדעת ביסודי מפורטים בתכנית גפ"ן.

בחטיבת הביניים –

- ניתן לפרוס את הוראת תחום הדעת על 3 שכבות הגיל, ז-ח-ט. אנו ממליצים לעשות כך או לכל הפחות לפרוס על פני 2 שכבות גיל.
- יש ללמד לפחות 70% מהחומר. ניתן למצוא [כאן](#) טבלת מיקוד לחט"ב.
- מרכיבי הגמישות בהוראת תחומי הדעת ביסודי מפורטים בתכנית גפ"ן.

שימו לב: לאור הגמישות בהוראת אשכול מורשת, חברה ורוח, עליכם, המורים, להסתייע בטבלאות המיקוד, ולבחור מתוכן את החלקים הרלוונטיים ביותר לכיתותיכם, ובלבד שישקפו מגוון נושאים וקולות. תוכלו להיעזר בצוות המדריכים של תחום הדעת הן בתכנון ההוראה והלמידה והן בליווי לאורך שנת הלימודים.

ז. משימות הערכה חלופית

תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית מאופיין במפגש עם טקסטים רבים המייצגים עמדות ודעות מגוונות מתקופות ומקומות שונים. המפגש של התלמידים עם מגוון זה חשוב משני טעמים:

הראשון, היכרות עם העושר הטמון בתרבות יהודית-ישראלית, עם ההוגים השונים ועם התפיסות השונות – דבר שיסייע להם להפוך לבני בית בתרבותם.

השני, הדיונים שנובעים ממפגש זה עשויים לתרום להתמודדותם של התלמידים עם שאלות משמעותיות בחייהם: שאלות שקשורות בזרות, שאלות ערכיות וקיומיות ועוד, ולסייע להם לגבש את זהותם הייחודית. כדי להשיג זאת, ברור שדרכי הערכה של התלמידים בתחום דעת זה צריכות לבטא מטרות אלו ולשקף את מטרות ההוראה והלמידה. לשם כך פיתחנו **מאגר משימות הערכה חלופית**. במאגר זה תוכלו למצוא הצעות למשימות הערכה לכיתות ג-ח. המשימות מעריכות ידע, מיומנויות וערכים מרכזיים שנלמדו על פי תכנית הלימודים בכל שכבת גיל.

המשימות מקיימות דיאלוג מתמיד עם יחידות ההוראה והטקסטים הרבים המוגשים באתר, באופן המשלב הערכה בתוך תהליכי ההוראה והלימוד של תחום הדעת, ומשקפות את הייחודיות של תחום דעת זה: כך, בדיונים שנובעים מהעיסוק בתרבות יהודית-ישראלית, בטקסטים, בדעות, בעמדות ובערכים אין "תשובה אחת נכונה" אלא מגוון תשובות אפשריות, בהתאם להשקפתו/ה של התלמיד/ה, כל עוד זו מבוססת ומעוגנת בנימוקים עליהם נשענ/ת התלמיד/ה. לפיכך, גם משימות הערכה אלו מאפשרות לתלמידים להביע את עמדותיהם, את פרשנותם ואת תפיסתם באופן מושכל ומעמיק, לאפשר עבודה בחברות או בחבורות ולהניע לעשייה אישית וחברתית ("תלמוד המביא לידי מעשה").

מאגר המשימות הוא תוצר של שיתוף פעולה בין הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך (ראמ"ה) והפיקוח על תרבות יהודית-ישראלית במזכירות הפדגוגית. זו הפעם הראשונה בו משרד החינוך מפתח משימות הערכה מקוונות וחדשניות שיאפשרו לכם, המורים, לקיים הערכה חלופית איכותית ומשמעותית תוך שימוש בכלים של המאה ה-21.

אנו מקווים כי משימות אלו, העושות שימוש בכלים של המאה ה-21, יאפשרו לכם, המורים, לקיים הערכה חלופית איכותית ומשמעותית.

מידע נוסף על משימות הערכה תוכלו לקרוא [כאן](#).

ח. העמקת החינוך היהודי-ישראלית בקרב מורי החינוך הממלכתי-יהודי

במסגרת עידוד והגברת תהליכי הלמידה של מקצועות המורשת היהודית (תרבות יהודית-ישראלית, תנ"ך, מחשבת ישראל, תושב"ע ומשפט עברי) בקרב המורים בבתי הספר הממלכתיים, מקצה אגף א' למקצועות המורשת פעילויות ותקציב יישומי בשלושה מסלולים שונים לבתי ספר המעוניינים בכך:

מסלול 1-ליווי הדרכה והנחיית צוותי ניהול והוראה במסגרת בית הספר:

1. הנחייה פדגוגית של צוותי ההוראה במקצוע תרבות יהודית-ישראלית
2. מפגשי העצמה לצוותי הנהלה להעמקת הפעילות בבתי הספר ברוח ערכי מקצועות המורשת היהודית
3. הרצאות, פעילות חווייתית, פעילות בית מדרשית וסיורים לימודיים לסגל ההוראה בבית הספר
4. פיתוח יוזמות חינוכיות וחומרים בית ספריים על ידי צוותי הוראה .

מסלול 2- ליווי הדרכה והנחיית צוותי ניהול והוראה שלא במסגרת בית הספר:

5. פורום עמיתים לפיתוח מנהיגות והעצמת מנהלים, רכזים ומורים מובילים
6. פיתוח יוזמות יישוביות ברוח ערכי מקצועות המורשת היהודית
7. יום למידה לבעלי תפקיד

מסלול 3 – שעות פרונטליות תוספתיות:

8. שעות הוראה לתרבות ומורשת בביה"ס.

הגשת הבקשה באמצעות [טופס מקוון](#).

טרם הגשת הבקשה, יש לעיין [במסמך התבחינים](#).

הסתיימה האפשרות להגשת בקשה.

ט. סל פעילויות חווייתיות מסובסדות

תכנית הלימודים של מקצוע תרבות יהודית-ישראלית שמה דגש על חיזוק הזהות היהודית-ישראלית של הלומדים בדרך של לימוד וחוויה. הפעילות החווייתית משמשת מרכיב חשוב הן בלימוד הפורמלי והן בתחום הבלתי-פורמלי (מחוץ לבית-הספר או מעבר לשעות הלימודים).

בשנים האחרונות נהנו כ-800 בתי ספר ומאות אלפי תלמידים מהפעילויות החווייתיות המסובסדות שאנחנו מציעים. סל הפעילויות כולל 200 פעילויות ותוכניות שנבדקו ואושרו על-ידי צוות המקצוע. הפעילויות הן בנושאים שונים והן מופעלות על-ידי ארגונים וגופים רבים ומגוונים.

המערכת להזמנת פעילות חווייתית מסובסדת צפויה להיפתח להזמנות בתחילת שנת הלימודים. הודעה מדויקת על המועד תימסר בהמשך. תוכלו גם לעקוב [כאן](#).

י. מסלולים להכשרת מורים

אנו רואים במורים המלמדים את המקצוע תרבות יהודית-ישראלית מובילי תחום דעת משמעותיים בחיי התלמידים ודמויות מרכזיות בבית הספר, ולכן חשוב שכל המורים המלמדים את המקצוע יעברו הכשרה בתחום. לשם כך פתחנו תכניות הכשרה ייחודיות. תכניות אלו כוללות התמצאות וביקאות בארון הספרים היהודי לדורותיו, רכישת כלים פדגוגיים, אוריינות טקסטואלית והתנסות בדיוני זהות בגישה מגוונת ורחבה.

תכניות ההכשרה מופעלות במגוון מוסדות אקדמיים ובמוסדות המכשירים מורים. התכניות נבנו על בסיס עקרונות הוראת המקצוע ובהתאם לתכנית הלימודים החדשה ואושרו על ידי אגף מורשת. אנו מקווים כי בתוך שנים ספורות יוכשרו כלל המורים המלמדים את התחום במערכת, והוראת המקצוע תימסר לידי מורים שהוכשרו לכך בלבד.

בנוסף, אקדמאים, שירצו להצטרף למערכת החינוך כמורים לתחומי היהדות, יוכלו להצטרף לאחד ממסלולי הסבת אקדמאים.

פרטים נוספים תוכלו למצוא [כאן](#).

יא. פיתוח מקצועי: השתלמויות וימי עיון

תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית כולל תכנית לימודים ייחודית, שמבוססת על דרכי הוראה מגוונות של למידה משמעותית, ודורש מיומנויות אורייניות ומתקשבות. אנו רואים בפיתוח המקצועי: השתלמויות, כנסים וימי עיון, דרך להתפתחות מקצועית ולהוראה איכותית, וכן הזדמנות להכיר ולהעמיק בתכנית הלימודים, לרכוש אסטרטגיות למידה חדשות. אנו מזמינים אתכם לקחת חלק בפעילויות שלהלן:

השתלמויות

בשנת תשפ"ב אנו מקיימים השתלמויות רבות, מקוונות וגם "פנים אל פנים" (מרוכזות ולאורך השנה), המידע מתעדכן [כאן](#) לאורך השנה.

השתלמויות מקוונות:

- **מבוא - היכרות עם ארון הספרים היהודי ואוריינות טקסטואלית.** ההשתלמות מועברת באמצעות מט"ח (30 שעות) ונמצאת כ"עסקת חבילה" במסגרת ה"כוורת" (ראו על ה"כוורת" בהמשך). [להרשמה](#).
- **"אגדה, פתגם ופרקי אבות"** – מיועד למורים בכיתות ג-ד על הגות חז"ל ואוריינות טקסטואלית. ההשתלמות מועברת באמצעות מט"ח (30 שעות) ונמצאת כ"עסקת חבילה" במסגרת ה"כוורת" (ראו על ה"כוורת" בהמשך). [להרשמה](#).
- **"חקר ושורשים"** - השתלמות בדגש על עבודת שורשים ולמידה בדרך החקר למורים בכיתות ה'-ז'. ההשתלמות מועברת באמצעות מט"ח (30 שעות). ההשתלמות נפתחת ב-29/09/2021. [להרשמה](#).
- **"כאן זה בית"** – השתלמות זו מבקשת לחזק את האוריינות של המשתלמים בתחומים הטקסטואליים הנלמדים בתרבות יהודית-ישראלית בחטיבת הביניים. בצד היכרות ראשונית עם

הקורפוסים הספרותיים השונים יושם דגש על התנסות בלימוד טקסטים ורכישת כלים חדשניים ללימודם ולהוראתם. ההשתלמות מועברת באמצעות מט"ח (30 שעות). ההשתלמות תיפתח בינואר, קישור להרשמה יפורסם בהמשך.

▪ **למידה מיטבית מרחוק בתרבות יהודית-ישראלית** - איך מקיימים דיאלוג עם המקורות מרחוק? האם אפשר ללמוד בחברותא דרך המחשב? כיצד עוסקים בשאלות של זהות וערכים משותפים כשכל אחד יושב בביתו? בהשתלמות זו ניגע בהיבטים שונים הקשורים לעבודתנו של המורה לתרבות יהודית-ישראלית ולתוכנית הלימודים בתחום, תוך זיהוי וגיבוש **ארגז כלים** אישי ויעיל לצרכים המשתנים של **הלמידה ההיברידית**. בין היתר נתוודע לכלי מקוון וחדשני ללמידה בית מדרשית ולחומרי למידה מקוונים אינטראקטיביים בתחום הדעת. ההשתלמות מועברת באמצעות מט"ח (30 שעות). [להרשמה](#).

▪ **הוראה בינתחומית בחט"ב** – ההשתלמות כוללת היכרות של מארג החקר על שלביו השונים ועם רמות החקר. המקביל לכך, העמקה באסטרטגיות חשיבה רלוונטיות – שאילת שאלות, השוואה, מיזוג, טיעון, הצגת ידע. התייחסות למורה כמנחה תהליך החקר וכן להיבטים ארגוניים הכרוכים בתכנון וביישום הוראה בדרך החקר. ההשתלמות מועברת באמצעות מט"ח (30 שעות). מידע על מועד פתיחת ההשתלמות וקישור להרשמה יינתן בקרוב.

▪ **הלומד העצמאי** – למידה עצמאית כחלק מדמות הבוגר, מיומנויות קוגניטיביות (טיפול במידע, חשיבה מסדר גבוה, סוגי אוריינות), רגשיות וחברתיות, היבטים פדגוגיים תפיסתיים וארגוניים מצד המורה, תהליכי הערכה מתאימים. מיועד למורי החט"ב. ההשתלמות מועברת באמצעות מט"ח (30 שעות). [להרשמה](#).

▪ **"עמיות יהודית במציאות משתנה"** – השתלמות בעמיות בראי תחומי דעת שונים לחט"ב. השתלמות זו חושפת את אתגרי העולם היהודי בזמננו ומעניקה כלים ללמידה מבוססת זהות על הנתב בין משבר לצמיחה. בנוסף היא מציעה אימון בכלים המותאמים למציאות הייחודית בה אנו שרויים והזדמנות להשתמש בהם בשכבות הגיל השונות. עוד יצוין כי במסגרת זו ייפגשו מורי תרבות יהודית-ישראלית עם מורים מתחומי-דעת נוספים ואף עם נציגים מן התפוצות. ההשתלמות מועברת באמצעות מט"ח (30 שעות). מידע על מועד פתיחת ההשתלמות וקישור להרשמה יינתן בקרוב.

▪ **השתלמות למורים כוללים ביסודי - "הכוורת" - פיתוח מקצועי מקוון, מותאם אישית, בתחומי הדעת למורי היסודי.**

הכוורת הינה מרחב התפתחות אישי וצמיחה ייעודי למורי היסודי. הכוורת הושקה לראשונה בדצמבר 2020 וכבר נהנו והרוויחו מהתכנים שבה, למעלה מ-5000 מורי יסודי.

הלמידה בכוורת מתקיימת בקמפוס מקוון וחדשני. בו תוכלו לבחור בעצמכם באיזה מסלול להשתלם ואת יחידות הלימוד ולשלב מספר יחידות מתחומי דעת שונים. כולן מוכרות לגמול השתלמות של אופק חדש!

ניתן ללמוד אותן בכל מקום ובכל זמן.

בכוורת שני ערוצי למידה:

"המסלול הגמיש" של יחידות קטנות בנות 3 או 6 שעות של מיומנויות למידה, פרקטיקות הוראה מגוונות וחדשניות, כלים ללמידה מרחוק ומקרוב, ערכים ועוד, מ-28 תחומי דעת. לעת עתה בכוורת מעל 250 יחידות למידה מרתקות לבחירתכם.
"עסקאות חבילה" - קורסים מקוונים, מונחים של 30 שעות בתחומי דעת שונים, ממוקדים בנושא מסוים.

לקטלוג הכוורת, לחצו כאן
להתרשמות מסביבת הכוורת, לחצו כאן
להרשמה לכוורת, לחצו כאן
הצטרפו לדף הפייסבוק שלנו, לחצו כאן
עקבו אחרינו באינסטגרם, לחצו כאן

אנו ממליצים למורים המלמדים תרבות יהודית-ישראלית לבחור יחידות בתחום דעת זה.
[להרשמה.](#)

השתלמויות נוספות:

- במהלך השנה ובקיץ יתקיימו השתלמויות במחוזות השונים **בבית יציב, בשלומי ובמרכזי הפסג"ה** במגוון נושאים. פרטים מדויקים יימסרו בהמשך. לקבלת מידע נוסף מומלץ לעקוב אחר הפרסומים **באתר**. בנוסף, ניתן לפנות לרפרנט/ית בכל מחוז.
- השתלמות קליטה, עלייה ותרבות יהודית-ישראלית - מיועדת למורים שמובילים את נושא הקליטה והעלייה בבית ספר. השתלמות זו היא פרי שיתוף פעולה בין תחום הדעת תרבות יהודית-ישראלית ואגף קליטה ועלייה. לפרטים ניתן לפנות לרפרנט/ית המחוזי/ת.
- השתלמות בעמיות יהודית ותרבות יהודית-ישראלית למורים שמובילים קשרי תאומות בבתי הספר. ההשתלמות בשיתוף עם הסוכנות היהודית (30 שעות). לפרטים ניתן לפנות לרפרנט/ית המחוזי/ת.
- השתלמויות מנהלים מובילים בתרבות יהודית-ישראלית במחוזות השונים (40 שעות). למעוניינים, ניתן לפנות לרפרנט/ית המחוזי/ת.
- השתלמות מדריכי תרבות יהודית-ישראלית – השתלמות שמיועדת למדריכי המורים המלמדים את המקצוע. ההשתלמות ממוקדת בתכנית הלימודים ונועדה לתת למדריכים ידע רחב וכלים להנחיית המורים (30-60 שעות). ההרשמה פתוחה למדריכי תחום הדעת בלבד.
- השתלמות חדרי מורים – בתי ספר שמעוניינים לשלב יחידות שעוסקות בתרבות יהודית-ישראלית ומותאמות לכל חדר המורים בהשתלמות המוסדית מוזמנים לפנות לרפרנט/ית המחוזי/ת.

ימי עיון וסיורים לימודיים

אנו מזמינים את המורים לימי עיון ולסיורים לימודיים בתרבות יהודית-ישראלית שיתקיימו במחוזות השונים ככל שיתאפשרו בשנה"ל תשפ"ב בעטייה של מגפת הקורונה. פרטים יפורסמו [כאן](#) ובאמצעות רשימות התפוצה בהמשך.

יב. אתרי אינטרנט

לתרבות יהודית-ישראלית מספר ערוצים אינטרנטיים בהם ניתן למצוא חומר פדגוגי ודידקטי:
א. [אתר המקצוע](#) בו תוכלו למצוא יחידות לימוד מתוקשבות, עדכונים והעשרות שונות. הצטרפו לרשימת הדיוור שלנו דרך תפריט האתר.

ב. [אתר המפמ"ר](#) בו תוכלו למצוא חומרי למידה ולעקוב אחר העדכונים. (שימו לב: לשימוש מיטבי באתר יש להשתמש בדפדפן אקספלורר ולא בכרום)

ג. [פייסבוק של מורי תרבות יהודית-ישראלית](#) – הצטרפו ל-3600 החברים בקבוצת הפייסבוק שלנו, שם תוכלו לשאול, לשתף ולהיות חלק מקהילת מורי תרבות יהודית-ישראלית.

ד. [תיק תכניות לימודים לעובדי הוראה](#) - תיק תוכניות לימודים לעובדי הוראה הוא כלי מקוון חשוב ומשמעותי ללמידה. התיק מציג את כלל תכניות הלימודים בכל תחומי הדעת, בכל שכבות גיל ובכל המגזרים. הוא מאפשר לתכנן את התהליך הלימודי והחינוכי ביעילות מרבית תוך כדי יצירת קשרים בין ידע, מיומנויות וערכים.

תיק תוכניות לימודים כולל את:

1. הידע הנדרש על פי תוכנית הלימודים.
 2. המיומנויות המרכזיות בכל תחום דעת (קוגניטיביות, תוך אישיות ובין אישיות).
 3. הערכים המרכזיים בתחומי הדעת השונים.
- בנוסף, התיק כולל מגוון חומרי למידה, יחידות הוראה, סרטונים וכלי הערכה ומעודד ליזום, ליצור ולגוון את אופני הלמידה תוך כדי שימוש בכלים עכשוויים ברוח הלמידה המשמעותית.

יג. מדריכים ואנשי קשר

צוות ההדרכה של מקצוע תרבות יהודית-ישראלית פרוש ברחבי הארץ. הצוות עומד לרשותכם המורים, וישמח ללוות ולהדריך אתכם בתחום הדעת. ליצירת קשר עם **המדריכים**, תוכלו למצוא את פרטיהם בעמוד [זה](#).

[כאן](#) תוכלו למצוא את פרטי הקשר של אנשי המטה בתרבות יהודית-ישראלית.

בכבוד רב ובברכה,

למידה בונה אדם
המזכירות הפדגוגית
אגף א' מורשת
תרבות יהודית-ישראלית

מדינת ישראל
משרד החינוך

יובל סרי

מנהל תחום דעת תרבות יהודית-ישראלית

אגף א' מורשת

העתקים:

- ד"ר מירי שליסל, יו"ר המזכירות הפדגוגית
- גב' דליה פניג, ס/יו"ר מזה"פ ומנהלת אגף א' לפיתוח פדגוגי
- מנהלי המחוזות
- מר יובל אוליבסטון, מנהל אגף א' מורשת
- גב' סוניה פרץ, מנהלת אגף בכיר (כח אדם בהוראה)
- גב' אתי סאסי, מנהלת אגף א' לחינוך יסודי
- גב' דסי בארי, מנהלת אגף א' לחינוך על-יסודי
- מפקחי בתי-הספר היסודיים וחט"ב הממ'
- מדריכי תרבות יהודית-ישראלית